

Offentlig utvalg for gjennomgang av opplæringstilbudet til minoritetsspråklige barn, unge og voksne

Mandat for utvalget

Utvalget skal foreta en helhetlig gjennomgang av opplæringstilbudet for minoritetsspråklige i barnehage, skole og høyere utdanning, for å legge forholdene bedre til rette for at;

- Barnehagetilbudet gir minoritetsspråklige et best mulig grunnlag for utvikling og videre læring.
- Minoritetsspråklige barn, unge og voksne i grunnopplæringen får en likeverdig opplæring, et best mulig læringsutbytte og læringsmiljø
- Minoritetsspråklige tilegner seg gode grunnleggende ferdigheter
- Det legges et godt grunnlag for at minoritetsspråklige kan delta i arbeidsliv og /eller høyere utdanning

Utvalget skal vurdere om nåværende ansvarsforhold, virkemidler og tiltak sikrer inkluderende og likeverdige opplæringstilbud/utdanning. Dette betyr blant annet en gjennomgang av organiseringen og innholdet i opplæringen, samt juridiske og økonomiske rammebetingelser for opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne. På bakgrunn av vurderingene skal det foreslås eventuelle endringer og tiltak som bidrar til å øke kunnskapen om, og som kan gi bedre læringsutbytte og læringsmiljø for minoritetsspråklige på alle nivåer. Utvalget skal ta i bruk eksisterende forskning og data og innhente ny kunnskap der det er behov for det.

Utvalget skal vurdere hvordan minoritetsspråklige ivaretas i strukturene (regelverket, finansiering, forvaltningsansvar, organisering) og hvordan dette fungerer i praksis. Videre skal utvalget vurdere om og på hvilke måter det flerkulturelle perspektivet er integrert i opplæringsinstitusjonene.

Stjernø-utvalget har i sin innstilling Sett under ett (NOU 2008:3) under overskriften etniske minoriteters deltakelse i høyere utdanning gjort drøftinger og gitt sine tilrådinger som vil bli vurdert særskilt. Det er likevel viktig at høyere utdanning inngår i det perspektivet utvalget skal anlegge. Godkjenning av utenlandsk høyere utdanning ble nylig vurdert av et eget utvalg leder av Knut Brautaset og blir fulgt opp på dette grunnlag.

Utvalget skal vurdere og foreslå tiltak knyttet til:

- det ordinære barnehagetilbudet og andre tilbud for minoritetsspråklige barn i førskolealder. Utvalget skal videre vurdere former for samarbeid med foreldre og foresatte og vurdere særskilte tilbud om språkstimulering i og utenfor barnehage. Utvalget skal foreslå eventuelle tiltak for å styrke og bedre tilbudet.

- å øke minoritetsspråklige barns deltakelse i barnehager og språkstimulerende tilbud i førskolealder.
- behovet for etterutdanning av førskolelærere i barnehagen og lærere i grunnopplæringen.
- hvordan den ordinære opplæringen i grunnskole og videregående opplæring fungerer i praksis for minoritetsspråklige, inkludert asylsøkere. Utvalget skal foreslå eventuelle endringer i innhold, strukturer og rammer.
- gjennomgå finansieringen, organiseringen, regelverket og innholdet i ulike særskilte opplæringstilbud for minoritetsspråklige barn, unge og voksne i grunnopplæringen, som for eksempel norskopplæring og annen særskilt språkopplæring¹, særskilte klasser² og ulike opplæringsmodeller for ungdom med kort botid i Norge. Utvalget skal foreslå eventuelle endringer i innhold, strukturer og rammer, samt innhente gode eksempler.
- å bedre minoritetsspråklige elevers og lærlingers gjennomføring av videregående opplæring. Utvalget skal også se på frafalls –problematikken og oppfølgingstjenesten.
- å sikre bedre rådgivning og veiledning for minoritetsspråklige i grunnopplæringen og høyere utdanning innenfor de ordinære strukturene.
- overgangene mellom barnehage/grunnskole/videregående opplæring/høyere utdanning/ arbeidsliv.
- å forbedre det tverrfaglige og tverretatlige samarbeidet på tvers av ulike forvaltnings- og opplæringsnivå.
- sammenhengen mellom introduksjonsprogrammet og grunnskoleopplæring for voksne samt overgangen til videregående opplæring, høyere utdanning og arbeid.
- økonomiske og administrative konsekvenser av de ulike forslagene som fremmes. Minst ett av forslagene skal ligge innenfor gjeldende budsjettamme.
- avgi en del -innstilling om barnehage og grunnskole mot slutten av 2009 og avgi sin endelige innstilling innen 1.juni 2010.

¹ morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring

² mottaksklasser, kombinerte opplæringsløp, innføringsklasser og lignende